

Sygn. akt **XXVIII C 11229/21**

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: **sędzia del. Agnieszka Kossowska**

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **D. M. i P. M.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. z siedziba w W.**

o zapłatę i ustalenie

postanowił:

I. udzielić zabezpieczenia roszczenia powodów D. M. i P. M. przez wstrzymanie obowiązku dokonywania comiesięcznych spłat kredytu przez powodów D. M. i P. M. w wysokości i terminach określonych umową o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 22.01.2008 r. w okresie od dnia wydania przedmiotowego postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie;

II. oddalić wniosek w pozostałym zakresie.

Sędzia SR (del.) Agnieszka Kossowska

Sygn. akt **XXVIII C 11229/21**

Uzasadnienie postanowienia z dnia 26 sierpnia 2021 r.

Zgodnie z przepisem art. 730 k.p.c. w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez Sąd (...) można żądać udzielenia zabezpieczenia. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku (...). Zgodnie natomiast z przepisem art. 730¹ k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona (...), jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Przy wyborze sposobu zabezpieczenia Sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Rozwiązanie przyjęte w przepisie art. 730¹ k.p.c. wprowadza zatem tylko dwie podstawy zabezpieczenia. Są nimi uprawdopodobnienie istnienia roszczenia, które ma być zabezpieczone oraz interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia (por. post. SA w Poznaniu z dnia 16.01.2014 r. w sprawie sygn. akt I ACz 29/14, LEX nr 1416241). Przy czym obie te przesłanki powinny być uprawdopodobnione. Uprawdopodobnienie roszczenia przez wnioskodawcę oznacza przytoczenie takich okoliczności, z których będzie wynikać, że roszczenie mu przysługuje, a okoliczności te będą przez niego uprawdopodobnione. Można zatem powiedzieć, że przesłanka ta będzie spełniona, jeśli wnioskodawca przedstawi materiał, niekoniecznie spełniający wymogi stawiane przez przepisy o postępowaniu dowodowym, z którego można jednak wynieść ze znacznym stopniem prawdopodobieństwa, że roszczenie rzeczywiście istnieje – art. 243 k.p.c. (por. post. SA w Rzeszowie z dnia 27.12.2013 r. w sprawie sygn. akt I ACz 984/13, LEX nr 1430748). Uprawdopodobnienie nie daje pewności, co do istnienia konkretnego roszczenia, a jedynie prawdopodobieństwo jego istnienia. Uprawniony powinien zatem przytoczyć takie okoliczności, z których

wynika, że roszczenie mu przysługuje, a nadto okoliczności te winien uprawdopodobnić za pomocą wszelkich niesformalizowanych środków, takich jak dokumenty, pisemne oświadczenia osób trzecich itp. (por. post. SA w Poznaniu z dnia 22.04.2013 r. w sprawie sygn. akt I ACz 467/13, LEX nr 1331103). Jednocześnie zgodnie z przepisem art. 731 k.p.c. zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia (...). Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne Sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych (...) – przepis art. 755 § 1 k.p.c. Przepisu art. 731 nie stosuje się, jeżeli zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków – przepis art. 755 § 2⁽¹⁾ k.p.c.

W realiach przedmiotowej sprawy przyjąć należy, że powodowie uprawdopodobnili zarówno istnienie roszczenia, które ma być zabezpieczone, jak również swój interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia, a brak zabezpieczenia może uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwić lub poważnie utrudnić osiągnięcie celu przedmiotowego postępowania. Podkreślenia wymaga przy tym, że uregulowanie stosunków między stronami postępowania na czas trwania przedmiotowej sprawy – procesu o między innymi ustalenie nieważności umowy kredytu łączącej strony postępowania, polegające na wstrzymaniu obowiązku spłaty rat udzielonego kredytu, które w przypadku ustalenia nieważności takiej umowy mogą być pozwanemu nienależne, pozwala na uniknięcie w przyszłości kolejnego procesu o ich zwrot zwłaszcza w sytuacji, gdy wysokość dotychczas dokonanych przez powódkę w oparciu o tę umowę spłat tego kredytu przekroczyła już kwotę wypłaconego im kredytu. Tym samym taki sposób zabezpieczenia powództwa powodów może zapobiec powstaniu po jej stronie szkody, a w przypadku uznania słuszności przedmiotowego powództwa pozwoli w konsekwencji uniknąć konieczności prowadzenia kolejnych postępowań sądowych. Stąd też koniecznym było udzielić zabezpieczenia powództwu powodów we wskazany wyżej sposób w okresie od dnia wydania przedmiotowego postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie (pkt I. sentencji postanowienia).

Oddaleniu natomiast podlegał wniosek powodów o udzielenie zabezpieczenia w pozostałym zakresie, a więc poprzez zakazanie pozwanemu składania wskazanych we wniosku oświadczeń, w tym oświadczenia o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy kredytu oraz zakazanie przekazywania przez pozwanego informacji do wskazanych przez powodów podmiotów (pkt II. sentencji postanowienia). W tym miejscu wskazać przede wszystkim należy, że skoro powodowie uprawdopodobnili, że umowa ta jest nieważna, to wszelkie czynności zmierzające do ich wypowiedzenia będą i są bezskuteczne i nie wywołują żadnych skutków, a w konsekwencji bezcelowe jest zatem nakładanie zakazu, który nie może odnieść skutku prawnego. Nie jest bowiem prawnie skuteczne wypowiedzenie umowy nieważnej. Tożsama, a wręcz analogiczna sytuacja występuje również w przypadku uznania ważności umowy kredytu. Niespłacanie rat przez powodów mające swoje oparcie w skutecznym i tymczasowo modyfikującym zobowiązanie stron postępowania orzeczeniu Sądu – postanowieniu o zabezpieczeniu poprzez wstrzymanie płatności tych rat, także czyni bezskuteczne potencjalne oświadczenie banku o wypowiedzeniu tej umowy z tej właśnie przyczyny. Jednocześnie nie można zabronić pozwanemu całkowitego wypowiedzenia przedmiotowej umowy kredytu na podstawie innych okoliczności niezwiązanych z niespłacaniem przez powódkę rat, których spłata została wstrzymana na podstawie niniejszego postanowienia. Na marginesie wskazać także należy, że ustanowienie tego rodzaju zakazu w tak szerokim zakresie mogłoby ograniczyć pozwanemu konstytucyjne prawo do Sądu, co stanowiłoby równocześnie obciążenie ponad potrzebę w rozumieniu art. 730¹ § 3 k.p.c. Podkreślenia również wymaga, że uprawnione zachowanie powodów polegające na wstrzymaniu się z obowiązkiem uiszczania rat wynikających z kwestionowanej umowy nie może stanowić dla pozwanego banku podstawy do wszczęcia negatywnych dla powodów działań w zakresie informowania podmiotów trzecich o ich niewywiązywaniu się z postanowień umownych w związku z wstrzymaniem obowiązku spłat comiesięcznych rat kredytu w oparciu o udzielone im zabezpieczenie na podstawie niniejszego postanowienia. Zgodnie bowiem z przepisem art. 105 ust. 4i) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe [Dz.U.1997/140/939 z późniejszymi zmianami] banki i instytucje (...) obowiązane są do informowania instytucji upoważnionych do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu, stwierdzeniu nieistnienia zobowiązania, korekcie jego wysokości oraz o nowo powstałych zobowiązaniach i ich aktualizacji, w terminie 7 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji, a instytucje

te obowiązane są wprowadzić tego rodzaju informacje do zbioru, w którym są one przetwarzane, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia ich otrzymania. Nie bez znaczenia jest przy tym również to, że zgodnie z przepisem § 1 ust. 2 pkt b), c), e), g), h), i) i j) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie przepisów prawa bankowego a instytucjami pożyczkowymi i innymi podmiotami [Dz.U.2016/971] zakres danych podlegających wymianie pomiędzy w/w instytucjami, a instytucjami pożyczkowymi w celu oceny zdolności kredytowej konsumenta i analizy ryzyka kredytowego, obejmuje dane dotyczące zobowiązania, w tym: źródło zobowiązania, kwotę i walutę zobowiązania, warunki spłaty zobowiązania, przebieg realizacji zobowiązania, stan zadłużenia z tytułu zobowiązania, datę wygaśnięcia zobowiązania i przyczyny niewykonania zobowiązania lub dopuszczenia się zwłoki w jego wykonaniu. Oznacza to zatem, że niespełnianie przez powodów świadczeń oznaczonych w przedmiotowej umowie kredytu na skutek wstrzymania obowiązku spłat comiesięcznych rat kredytu w oparciu o udzielone powodom zabezpieczenie na podstawie niniejszego postanowienia nawet w przypadku przekazania przez pozwany bank tego rodzaju informacji do w/w instytucji obliguje bank do przekazania także informacji o przyczynie ich nieuiszczenia czyli informacji o udzielonym zabezpieczeniu i wydanym w przedmiotowej sprawie postanowieniu w tym zakresie – co w konsekwencji całkowicie wyklucza winę powodów w niespłaceniu rat, a tym bardziej jej zwłokę w tym zakresie. W świetle powyższego powodowie nie będą więc ponosić także negatywnych konsekwencji w zakresie ewentualnej oceny ich zdolności kredytowej z uwagi na niespłacanie rat w oparciu o niniejsze postanowienie. Nie bez znaczenia jest przy tym także, że zgodnie z przepisem art. 14 ust. 1, 3 i 4 Ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych [Dz.U.2020/389 z późniejszymi zmianami] wierzyciel może przekazać do biura informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem wyłącznie wówczas, gdy są spełnione łącznie warunki ustawowe, a jeżeli przekazane informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem nie zawierają ustawowych danych biuro zwraca je przekazującemu wierzycielowi w celu uzupełnienia. Natomiast w przypadku przekazania danych niezgodnie i/lub z przekroczeniem ustawy biuro nie przyjmuje tego rodzaju informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem. Jednocześnie dłużnik może zgłosić wierzycielowi sprzeciw wobec zamiaru przekazania danych do biura, który wierzyciel w razie przekazania informacji musi przekazać również do biura – art. 15a Ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. W tych okolicznościach uznać zatem należy, że niewywiązywaniu się z postanowień umownych przez powodów w związku z wstrzymaniem obowiązku spłat comiesięcznych rat kredytu w oparciu o udzielone im zabezpieczenie na podstawie skutecznego niniejszego postanowienia stanowi wystarczającą przeszkodę do wystąpienia negatywnych konsekwencji w związku z ewentualnym przekazaniem przez bank tego rodzaju informacji o zaleganiu z płatnościami. Stąd też koniecznym było oddalić wnioski powodów w pozostałej nieuwzględnionej części – oddalić wnioski powodów w zakresie zakazania pozwanemu składania wskazanych we wniosku oświadczeń, w tym oświadczenia o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy kredytu oraz zakazania przekazywania przez pozwanego informacji do wskazanych przez powodów podmiotów (pkt II. sentencji postanowienia).

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

sędzia Agnieszka Kossowska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2.(...)

3. (...)

Sędzia del. Agnieszka Kossowska